



## Halden kommune

Arkivkode: 074  
Arkivsaksnr: 2008/2861-189  
Journal dato: 28.11.2019  
Saksbehandler: Sven Stranger

### Utvalgssak

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		
Kommunestyret		
<b>Utsendte vedlegg</b>		
2	Oversendelse av avtale om overføring av aksjer i Østfold Energi til undertegning	
3	Avtale mellom Østfold fylkeskommune og kommuner i Østfold om overdragelse av aksjer i Østfold Energi AS	
4	Svar lovlighetsklage	
5	Svar fra Olje- og energidepartementet	
6	Aksjonæravtale for Østfold Energi AS	
7	Protokoller ft-sak 58_2019 og ft-sak 79_2019	
8	Vedtekter for Østfold Energi AS datert 18.9.2017	
9	Folketall pr 1. januar 2019	
10	Kommunestyrets vedtak 14.03.19 - vedtak, saksfremlegg m.m.	
<b>Medsaksbehandlere</b>		
<navn>	<adm.enhet>	<beskrivelse av bidrag til saken>

### Avtale mellom Østfold fylkeskommune og kommuner i Østfold om overdragelse av aksjer i Østfold Energi AS

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

#### **Sammendrag av saken:**

Administrasjonen anbefaler det fremlagte endelige avtaleforslag (mottatt 28.11.19) godkjent av Halden kommune.

#### **Kommunedirektørens innstilling:**

Nytt forslag (mottatt 28.11.19) til endelig avtale mellom Østfold fylkeskommune og kommuner i Østfold om overdragelse av aksjer i Østfold Energi AS godkjennes av Halden kommune. Ordfører gis fullmakt til å underskrive slik endelig avtale innen 31.12.2019.

#### **Saksutredning:**

##### **1. Kort om bakgrunn:**

Saken gjelder spørsmålet om Østfold-kommunen skal overta (og på hvilke vilkår) Østfold fylkeskommunens aksjer i Østfold Energi AS før sammenslåingen til Viken trer i kraft nå 01.01.2020.

Halden kommunestyre gjorde i møte 14.03.19 slikt vedtak:

#### **Vedtak:**

*Redegjørelsen tas til orientering.*

*Halden kommune oppfordrer Østfold fylkeskommune om å la aksjene bli med inn i Viken, slik at skoletilbudet på videregående ikke forringes og vedtatt skolebruksplan opprettholdes.*

Sakens bakgrunn fremgår av den omfattende saksutredningen administrasjonen gjorde til dette møtet, og siden vi nå har nytt og nyvalgt kommunestyre vedlegges saksfremlegg og vedlegg til dette i det vesentligste – nå igjen kommunestyret som orientering til nye folkevalgte.

Sakens bakgrunn er som før Stortingets beslutning om å slå sammen fylkene (og fylkeskommunene) Akershus, Buskerud og Østfold til det nye storfylket (og storfylkeskommunen) Viken.

Hver av de tre selvstendige fylkeskommunene satt som store eiere av lokale kraftprodusentselskaper, slik vi også har i Østfold med Østfold Energi AS. Dette har historiske grunner det er redegjort for i forannevnte saksfremlegg til møtet 14.03.19.

Buskerud og Østfold fylkeskommuner har bla. av naturgitte grunner her større kraftaksjeverdier i sine lokale selskaper enn det Akershus fylkeskommune har. Særlig om en ser dette basert på slike verdier fordelt på folketall og kraftverdier pr. capita i de tre fylkene, der Akershus fylkeskommune da har høyest folketall (og sterkt økende nå pga. sentraliseringen inn mot Oslo-regionen) og mindre kraftverdier.

Særlig Buskerud-kommunene var da urolige for en stor verdioverføring og subsidiering av særlig de folketette Akershusregionene på bekostning av folket i Buskerud om Buskerud fylkeskommune skulle ta med seg alle sine kraftaksjeverdier inn i det nye Viken-fellesskapet.

Buskerud fylkeskommune vedtok derfor å overdra sine kraftaksjer vederlagsfritt til Buskerudkommunene for å beholde disse store verdiene under lokal folkevalgt kontroll, dog i et komplisert avtaleverk mht. utbytte også til det nye Viken. Samme tanker som i Buskerud spredte seg også til ordførerne i Østfold og tilsvarende initiativ ble tatt der. Halden kommunestyre avgav da sitt syn på dette i vedtaket 14.03.19.

Imot dette hevdes prinsippet utledet av Inndelingsloven om at samtlige av de sammenslåtte kommuner sine eiendeler og gjeld som hovedregel skal bli med udelt inn i en ny sammenslått enhet under Fellesnemndas i Viken sin kontroll.

I brev 22.11.12 (vedlagt i kopi) fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet har foretatt en lovlighetskontroll av Østfold fylkestings vedtak 20. juni 2019 om eierskap i Østfold Energi A/S og det slås her fast at slike vedtak ligger innenfor sittende Østfold fylkesting sin selvstendige beslutningsmyndighet.

## **2. Eiermøte 20.11.19 – Nytt forslag til avtale mellom Østfold fylkeskommune og kommuner i Østfold om overdragelse av aksjer i Østfold Energi AS.**

Halden kommunes syn om å la alle aksjer bli med inn i Viken hadde ikke allmenn støtte hos kommunene i Østfold, og det er nå (nærmest i 12. time for Østfold fylkeskommune som selvstendig enhet) pr. nå fremlagt avtaleutkast med vedlegg mottatt fra fylkeskommunen 28.11.19 - om en begrenset overføring av aksjer fra Østfold. På eiermøtene er Halden kommune representert med sin ordfører, men denne sakens økonomiske dimensjoner, betydning og politiske art krever folkevalgt behandling og gitt handlingsfullmakt derfra til ordfører.

Vedlagt følger kopi av endelig avtaleforslag mottatt 28.11.19 med en rekke vedlegg. Dette er mottatt nå i skrivende stund, og vi må foreløpig kun vise til hele denne dokumentoversendelsen som er vedlagt - mottatt av Halden kommune i dag.

### 3. Kort om det foreliggende avtaleutkastet.

- Fristen kommunen har til å underskrive er 31.12.19.
- Det tas forbehold om tilbakestilling til null av avtaleverket om overdragelse om Viken oppløses igjen innen utløpet av 2030.
- **Vederlagsfri overdragelse:** Etter forslaget punkt 8, 9 og 10 skal kommunene kunne vederlagsfritt overta fra fylkeskommunen i to omganger aksjer. Først innen utløpet av 2019 totalt 5 % av aksjene fordelt på kommunen etter folketall. I tillegg ytterligere 15 % av aksjene før utløpet av 2031, og igjen basert på folketall. Altså å overta vederlagsfritt 20% av aksjene i selskapet.
- **Retten til kjøp av aksjer:** Etter avtalepunkt 11 har Østfold-kommunene rett til å kjøpe til sammen 5 prosent av aksjene i selskapet til pris aksjenes pålydende ihht. samlet aksjekapital fra fylkeskommunen etter de samme fordelingsprinsipper – og etter nærmere regler i pkt. 11-14.

Vi viser for øvrig til teksten i avtaleutkastet vedlagt i kopi, og øvrige mottatte dokumenter nettopp mottatt fra fylkeskommunen i sakens anledning.

### 4. Kommunedirektørens vurdering og anbefaling.

Som det fremgår av avtaleutkastet er dette en enten eller løsning.

Kommunedirektøren mener at Halden kommune nå ikke kan si nei til å motta vederlagsfritt så store verdier i aksjer, mens øvrige kommuner mottar det. Lokalt offentlig eierskap og kontroll over en av landets viktige og fossilfrie energi-og naturressurser er i seg selv et helt spesielt økonomisk gode av uvurderlig verdi nå og for fremtiden å ha i felleseie for alle byens innbyggere.

Noen opsjon her for vår kommune til å si nei, eller foreslå noe annet foreligger således ikke – ei heller om en ser hen til tidspresset. Østfold fylkeskommune opphører som selvstendig handlende juridisk enhet om noen få dager.

Kommunedirektørens vurdering er for øvrig at løsningen synes å være en omforent mellomløsning som alle må kunne leve med er vel også nå i 12. time nærmest å anse som «Fait accompli» (norsk: *fullbyrdet kjensgjerning*) er en [fransk](#) talemåte som er gått inn i mange språk i sin franske språkversjon. Det siktes til en inntrådt kjensgjerning - gjerne en kjensgjerning som er blitt fullbyrdet på raskt og uventet vis - og som er av en slik karakter at den vanskelig eller umulig kan omgjøres.

Østfold fylkeskommunes 50 % av aksjene i Østfold Energi AS vil etter det foreliggende avtaleutkastet innebære at 20% av disse overføres vederlagsfritt til Østfoldkommunene, mens ytterligere 5% kan innløses/kjøpes til pålydende dvs. totalt 25% av aksjene. 25% blir da med fylkeskommunen over til Viken-fellesskapet.

Kommunedirektøren anbefaler således det fremlagte avtaleforslag, vedlagt her og mottatt av kommunen 28.11.19 - godkjent av Halden kommune.